

Zimą na tropie zwierząt

Jakie zwierzęta żyją w lasach? Większość z nich jest płochliwa i chowa się, gdy słyszy ludzi. Jeśli jednak spadnie śnieg, możesz doskonale zobaczyć ich tropy i dowiedzieć się, kto mieszka w twoim ulubionym lesie. Pokażemy ci, do jakiego zwierzęcia należy dany odcisk i jak odróżniać pozostawione tropy.

Odcisk łapy zwierzęcia lub stopy ptaka nazywany jest **tropem**. Nie myl go z określeniem „ślad”. Pod tym pojęciem rozumiemy wszystkie oznaki żerowania dzikiego zwierzęcia w danym miejscu, czyli np. jego odchody, porzucone poroże, pióra. Gdy zaobserwujesz w lesie wydeptane dróżki np. przez jelenie lub sarny, to są to tzw. **szlaki migracyjne**.

Dziki

Przebywają zimą w lesie, ale coraz częściej możesz spotkać je również w miastach, ponieważ szukają tam pożywienia. Gruba sierść, tzw. suknia, która w lecie jest jaśniejsza niż w okresie zimowym, zapewnia im ciepło.

Analizując tropy dzika na podłożu można zaobserwować odciski dwóch palców środkowych zakończonych mocnymi racicami. Obok nich są widoczne odbicia niewielkich palców obocznych, które nazywane są szpilami.

Sarna i jeleni

To dwa różne gatunki zwierząt. Jelenie i łanie są znacznie większe i cięższe niż kozły i sarny, dlatego też ich tropy różnią się od siebie wielkością.

Oba gatunki – podobnie jak dziki – mają racice. Do tego jeleni szlachetny ma szpile (wyrastające znacznie wyżej niż u dzika), a jego odcisk jest widoczny na miękkim podłożu. Gdy sarna lub jeleni poruszają się szybko, na ziemi lub śniegu można zauważyć, że ich racice są od siebie bardziej oddalone.

Pies

Chociaż psy nie zamieszkują lasów, ich właściciele chętnie spacerują tam z nimi. W związku z tym często napotkasz na ich tropy.

W zależności od rasy psa kształt i wielkość odcisku łapy może się różnić. Budowa łapy jest u wszystkich psów identyczna. Wszystkie czworonogi mają opuszkę śródreżca, która wygląda niemal jak serce i cztery mniejsze opuszki. Na odcisku łapy pasa również mogą być widoczne jego pazury.

Czy wiesz, że wilki objęto w Polsce całkowitą ochroną dopiero w 1998 roku? Od tego czasu powróciły i zaczęły zamieszkiwać nowe obszary. Odciski ich łap można łatwo pomylić z psimi, gdyż wyglądają niemal identycznie. Tropy udomowionych czworonogów mają zazwyczaj nieco bardziej okrągły kształt, ale często wyłącznie eksperci potrafią odróżnić, czy pozostawiony trop należy do psa, czy wilka

Lis

Lisy należą do gatunku ssaków psowatych, dlatego odciski ich łap są podobne do psich. Gdy przyjrzyś się im dokładniej, dostrzeżesz jednak różnice. Odciski lisich łap mają nieco bardziej podłużny kształt, a dwa przednie palce znajdują się dalej od środkowej opuszki. Ponadto leśne rudzielce biegają w bardzo szczególny sposób: ustawiają przednie i tylne łapy dokładnie w jednej linii, tak że ich trop wygląda jak długi łańcuch.

Zajac

Kiedy zając szarak skacze przez śnieg, zostawia za sobą wyjątkowy układ tropów zwany czwórkowym. Najpierw stawia równoległe dwie tylne łapy, których odcisk jest podłużny. Potem dotyka podłoża przednimi łapkami wyglądającymi jak dwa punkty postawione jeden nad drugim. Co ciekawe: tropy skaczącego szaraka mogą być oddalone od siebie nawet o dwa metry.

Borsuk

Znalezienie odcisków łap borsuka zimą będzie granoczyło z cudem, ponieważ zwierzęta te pozostają w norze w najzimniejszą porę roku i rzadko z niej wychodzą.

Trop borsuka wygląda prawie jak odciski dłoni. Opuszka jest duża i szeroka, a nad nią widać pięć palców zakończonych pazurami.

Kot

Ten czworonożny przyjaciel człowieka jest również tylko gościem w lesie. Odciski kocich łap są małe i okrągłe. Kot zostawia trop z odciskami czterech palców. Charakterystyczne dla tych futrzastych milusińskich jest to, że podczas biegu potrafią chować pazury, których nie widać, gdy zostawiają trop.

Kuna

Tropy kun można spotkać zarówno w lesie, jak i w mieście. Odciski ich łap wyglądają bardzo podobnie do kocich, jednak są mniejsze. Poza tym zwierzęta te mają pięć palców, których odciski można dostrzec na ziemi (podczas gdy tropy kotów mają widoczne po cztery palce).

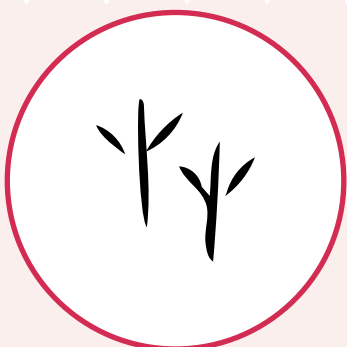
Mysz

Myszarki leśne tylko czasami wychodzą z nory zimą w poszukiwaniu pożywienia.

Tropy myszy należą prawdopodobnie do najmniejszych, które znajdziesz w lesie. Można je rozpoznać po tym, że mała przednia łapa ma cztery palce, a większa tylna ma ich pięć. Często między odciskami łap widać też ślad ogona.

Koń

To oczywiście, że konie nie żyją w lesie, ale często miłośnicy jeździectwa wybierają leśne ścieżki na swoje przejażdżki. Trop konny można rozpoznać po charakterystycznym odcisku podków, które są półokrągłe. Sprawdź, czy uda się tobie zaobserwować drobne kropki na podkowach – to ślady wbitych gwoździ.

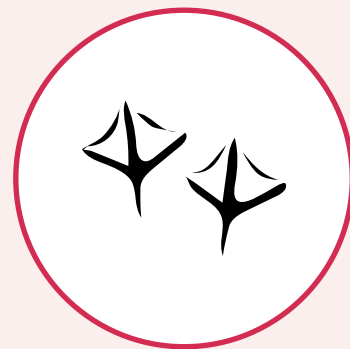

Kruk

Nawet ptak od czasu do czasu musi zejść na ziemię zostawiając przy tym swoje odciski na jej powierzchni. Wiele tropów ptaków, na przykład kruka lub gołębia, ma jedną długą linię środkową i dwie małe boczne linie.

Kaczka lub łabędź

Ptaki związane z wodą, np. kaczki lub łabędzie, pozostawiają łatwo widoczne tropy na śniegu. Odciski ich łap mają wyraźnie widoczne błony pławne między trzema palcami. Kaczki pozostawiają tropy o tym samym kształcie co łabędzie, są one tylko mniejsze.

Wiewiórka

Zimą wiewiórki śpią w swoim gnieździe (niekoniecznie w dziupli) i wychodzą tylko od czasu do czasu, aby znaleźć pożywienie. Ich tropy są bardzo charakterystyczne. Wiewiórka podczas skoku stawia tylne łapy przed przednimi. Odciski tylnych łap są nieco dłuższe i widać na nich pięć palców. Przednie kończyny są mniejsze i mają tylko cztery palce.

Więcej pomysłów na to, jak aktywnie odkrywać las, znajdziesz w naszym poradniku „[Wycieczki do lasu z dziećmi](#)”.